

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Handwritten: *Handskriften E. D. 14*

DAGNY

TIDNING FÖR
 SVENSKA
 KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 7.

Stockholm den 15 Februari 1912.

5:e årg.

Prenumerationspris:
 1/4 år . . . kr. 4: 50 | 1/2 år . . . kr. 2: 50
 3/4 år . . . „ 3: 50 | 1 år . . . „ 1: 25
Lösnummer 10 öre.
 Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.

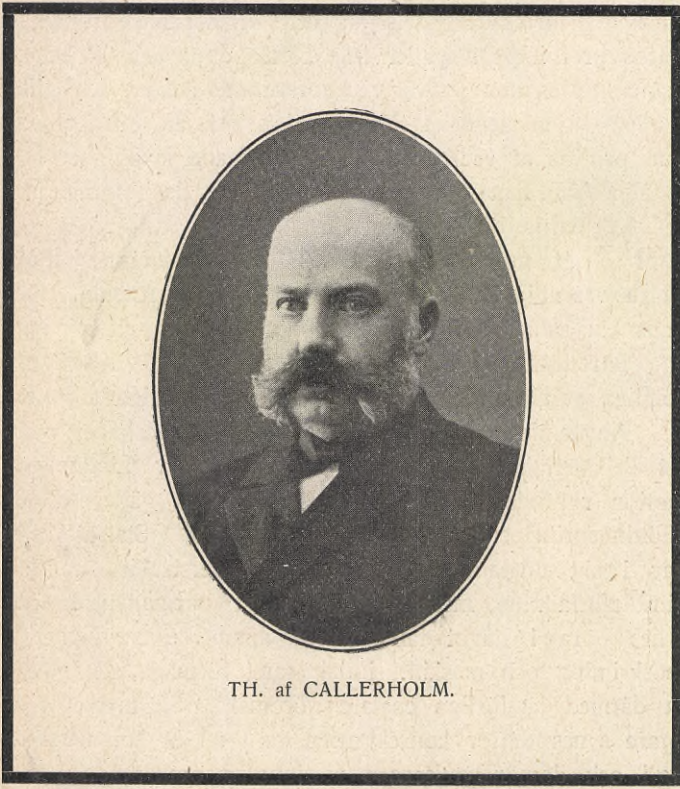
Redaktion:
 Mästersamuelsgatan 51, en tr.
 Telefoner:
 Allm. 63 53. Riks- 122 85.
 Utgiftningstid hvarje torsdag.

Redaktör o. ansvarig utgifvare:
ELLEN KLEMAN.
 Mottagningstid:
 kl. 11—12.
 Sthlm 1912, F. Englund's Boktr.

Expedition och Annonsskontor:
 Mästersamuelsgatan 51, en tr.
 Post- och telegrafadress:
DAGNY, Stockholm.

Annonsspris:
 15 öre per mm.
 Enkel spaltbredd 50 mm.
 Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: —
 Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %.
 Annonns bör vara inlämnad senast måndag f. m.

Th. af Callerholm.

Med häradshöfding Theodor af Callerholms frånfälle, som så oväntadt inträffade natten till söndagen den 4 februari, ha de svenska kvinnorna förlorat en af sina pålitligaste och bästa hjälpare och en den varmaste förespråkare af deras intressen. Det blir för dem icke endast ett allmänt beklagande af att en så verksam och dugande man som häradshöfding af Callerholm hastigt ryckts bort under sitt maktpåliggande arbete — som Andra kammarens vice talman och konstitutionsutskottets ordförande stod han i brännpunkten af det politiska lifvet med hela den tyngande arbetsbörda och de förpliktelser som detta medför — utan det blir för kvinnorna alldeles särskildt den kännbara förlusten af en man, hvilken hörde till de icke alltför många, som förstående och fördomsritt se på deras kraf. Jag vill här endast erinra om med hvilket intresse häradshöfding af Callerholm sysslade med kvinnors löneförhållanden och sökte medverka till förbättringar i detta afseende. Föreningen Kvinnor i statens tjänst kan berätta därom. Föreningen kunde alltid i honom påräkna ett tillförlitligt stöd, när det gällde att få fram berättigade önskemål, det var ofta han, som hjälpte att skaffa lämpliga mo-

tionärer i riksdagen och som pekade på den väg man borde gå.

I löneregleringskommittén, hvilken som bekant fick uppdraget att utarbeta detaljbestämmelserna för de grunder, efter hvilka kvinnor skulle kunna befordras till fullmaktstjänster, var Th. af Callerholm den enda kommittéledamoten som (tillsammans med fyra af de tillkallade fem sakkunnige) reserverade sig mot det i flera afseenden minst sagdt underliga och kvinnornas intressen kränkande förslag, som af kommittén framlades.

Den kvinnliga rösträttens idé har i härads höfding af Callerholm städse haft en varm anhängare, hans namn har stått under sanlingsmotioner i denna sak, och som medlem af konstitutionsutskottet vid 1909 års riksdag var han med om utskottets tillstyrkande af den af Liberala samlingspartiet framlagda motionen om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor.

De svenska kvinnorna skola tacksamt minnas honom.

Ellen Kleman.

Statens kvinnliga biträden i motioner och inför statsutskottet.

Dagnys nummer för den 1 febr. lämnade en redogörelse för statens kvinnliga biträdens lönefråga och det skick, hvori den genom årets statsverksproposition förelagts riksdagen till afgörande. I Andra kammaren hafva nu väckts icke mindre än tre motioner i ämnet.

Bland dessa har herr *Kronlund* anhållit om uppförande vid kommerskollegii afdelning för näringsstatistik af 6 biträden af högre aflöningsgrad samt 4 biträden med normalaflöning. Och man må väl hoppas att riksdagens beslut utfaller i enlighet med motionen. Dessa 10 biträden hafva nämligen alla att utföra arbete af mycket maktpåliggande art, såsom granskning och statistisk bearbetning af primäruppgifter, uppsättning af anmärkningskrifvelser, läsning och revidering af korrektur, beräkning till och granskning af berättelsernas text (fransk och svensk) etc. etc. Icke desto mindre har K. Maj:t för dem föreslagit endast tvänne tjänster af högre aflöningsgrad (begynnelselön 1,600, slutlön 2,000 kr.), medan de öfriga 8 biträdena förutom i sanning ytterst kläna befodringsutsikter skulle tilldelas endast normalaflöning (begynnelselön 1,200, slutlön 1,600 kr.).

Vidare har herr *Karlsson* i *Herrljunga* begärt att af domänstyrelsens 9 biträden 4 måtte erhålla högre aflöningsgrad och de öfriga 5 normalaflöning. K. Maj:t har föreslagit den högre aflöningsstypen för allenast 1 ritbiträde. Otvivelaktigt är emellertid att af verkets biträden enligt deras arbetes art ytterligare 3 böra tillhöra den högre lönetypen.

Slutligen har herr *Lindhagen*, som ju alltid med välvilja omfattat statens kvinnliga biträdens intressen, inriktat sin motion på de allmänna principbestämmelserna. Han har sålunda hemställt om ett tredje ålderstillägg å

200 kr. till normalaflöningen, som sålunda skulle komma att uppgå till 1,800 kr., samt att riksdagen ville anhålla hos K. Maj:t om en allsidig utredning af ett eventuellt tillskapande af en tredje aflöningsstyp med en lön af 2,000—2,400 kr. Herr *Lindhagen* anhåller dessutom att de föreslagna allmänna villkorens 6:te och 7:de punkter, innefattande begränsningar i kvinnas rätt att söka eller innehafva ifrågavarande befattningar, ifall hon är gift eller träder i äktenskap, måtte ur dessa bestämmelser utgå. Denna sin framställning motiverar han bl. a. därmed att "den enda riktiga principen, som säkert har framtiden för sig, är väl att myndigheterna ej ha det ringaste att skaffa med om en kvinnlig befattningshafvare är gift eller icke, blott hon sköter sin tjänst".

Den 9 febr. afgaf statsutskottet utlåtande om de allmänna principerna för de kvinnliga biträdenas uppförande på ordinarie stat och anslöt sig i hufvudsak till K. Maj:ts förslag. Herr *Lindhagens* motion blef i sammanhang härmed afstyrkt. Det var ju också knappast att hoppas att efter blott två års förlopp skulle förordas ändring af riksdagens beslut angående slutbeloppet för normalaflöningen. Motionärens begäran om utredning beträffande en tredje lönetyp afstyrktes på grund af finansministerns meddelande i statsverkspropositionen att frågan redan föreligger till K. Maj:ts pröfning.

Till herr *Lindhagens* hemställan att punkterna 6 och 7 i principbestämmelserna (se *Dagny* nr 5) måtte utgå hafva, enligt hvad de dagliga tidningarna meddelat, anslutit sig några reservanter. Utskottet har för sin del icke föreslagit någon annan förändring än att i punkt 7 orden "med hänsyn till det allmännas intresse" böra utbytas mot uttrycket "med hänsyn till tjänstens behöriga upprätthållande". Emellertid tillägger utskottet härvid att "utskottet förutsätter, dels att den öfverordnade myndighetens pröfningsrätt gäller icke blott tidpunkten då äktenskapet ingås utan jämväl allt fortfarande under den gifta kvinnans kvarstående i tjänsten, dels ock att gift kvinna, som pröfvas af vederbörande öfverordnade myndighet böra afgå från tjänsten, äger rätt att draga denna fråga under K. Maj:ts bepröfvande".

I öfrigt har, såsom antydts, statsutskottet ej gjort några väsentliga förändringar i regeringens förslag. Det finns väl sålunda nu anledning hoppas, att statens kvinnliga biträdens lönefråga ej skall stöta på några oöfverkomliga svårigheter, då hon går till sitt slutliga afgörande. Angående principbestämmelserna blir kanske ej mycket debatteradt annat än möjligen om herr *Lindhagens* motion rörande punkterna 6 och 7. Det gäller sedan aflöningsprincipernas rättvisa tillämpning. Statsutskottet har i sitt utlåtande än ytterligare understrukit att "för biträdesbefattning med aflöning enligt normaltypen icke synes böra i något fall fordras annat än kunnsighet i renskrifning och maskinskrifning samt förmåga att fullgöra därmed jämförliga enklare göromål". Så mycket tydligare synes därför konsekvensen vara att åt kommerskollegii och domänstyrelsens i motionerna omnämnda kvalificerade biträden gifves ett vederlag enligt den högre aflöningsgraden.

G. T—II.

Folkskollärarnas lönefråga.

I förra numret af Dagny lämnade jag en redogörelse för det förslag till ny lönereglering, som utarbetats af Centralstyrelsen för S. A. F. Detta förslag omfattar både löneprinciper och lönebelopp. Hvad det sistnämnda beträffar, är att märka, att de föreslagna lönebeloppen utgöra den s. k. lagstadgade kontanta minimilönen gällande för 34 ½ veckors tjänstgöring. På de orter, där skolan är öppen längre tid, lämnas åt läraren en öfverläsningsersättning. Dessutom äger han eller hon att få bostad, bränsle och planteringsland. Där detta ej utgår in natura, lämnas kontant ersättning, och bör denna vara beräknad efter gängse pris på de olika orterna. I de flesta landskommuner utgår lönen efter det lagstadgade beloppet, då däremot städerna och några större landskommuner lämna ett extra lönetillägg. Följden är, att lönerna variera betydligt inom landet. Högsta lönen för lärare utbetalas i Stockholm, för lärarinna i Malmö.

I förra artikeln framhöll jag att enligt det nya förslaget mer än hälften af kåren skulle erhålla den högre slutlönen. I Finland är det blott en tredjedel af kåren, som erhåller denna förmån. Orsaken därtill är, att i Finland hvarje fall ansökes och prövas om de nödiga kvalifikationerna föreligga. För lärare medför ej ingående af äktenskap i och för sig rätt till högre lön, utan sker det först när barn finnas.

Vidare måste han vara familjens h u f v u d försörjare, d. v. s. att om hustrun äfven innehar tjänst räknas ingen af makarna för hufvudförsörjare.

En lärarinna däremot räknas som familjeförsörjare, när hon är änka eller fränkskild med barn och fastän gift, när mannen af en eller annan orsak, t. ex. obotlig sjukdom, ej kan försörja familjen.

De finska bestämmelserna ha många talande skäl för sig, och jag anser, att det vore fördelaktigt, om de vunnne beaktande i det svenska lagförslaget. De pengar man på detta sätt kunde tjäna in, behöfdes på annat håll. Jag finner nämligen det mycket mer ömmande och rättvist att lindra en sons eller dotters utgifter för att försörja far eller mor. Det blir kännbart, om sonen är gift, men kanske det märks ännu mer för den ogifte, som kanske därigenom tvingas att ha hushåll och hålla tjänarinna för att vårda de åldriga eller sjukliga föräldrarna. En ej ringa procent af kåren, både manliga och ej minst kvinnliga medlemmar, skulle därigenom få en välbehöflig hjälp i sina ekonomiska bekymmer.

Man har skjutit ifrån sig detta mitt förslag under allehanda förevändningar, t. ex. att denna nya uppfattning af familjeförsörjarbegreppet skulle förhålla frågans lösning genom att nya utredningar behöfde göras, och vidare genom att säga, att det ej är en lagstadgad försörjningsplikt. Hvad den första invändningen beträffar, så anser jag att om målet kunde vinnas genom någon tids uppskof af löneregleringen, den väl vore värd det offret, af så stort gagn anser jag den vara. Hvad åter beträffar begreppet "lagstadgad försörjningsplikt", så är det allt tu tal om, ifall ej barnens underhållningsplikt

mot föräldrarna är i lag föreskrifven. I fattigvårdslagen jämställas barns och föräldrars försörjningsplikt mot hvarandra. På grund häraf förfara många fattigvårdsstyrelser landet rundt ganska strängt. Så har man meddelat mig på Svenska fattigvårdsförbundet, att en folkskollärare, som hade sju barn och skulder och endast 1,350 kr. inkomst ålades att betala underhåll till sin far. En annan person med 1,600 kr. inkomst ålades att betala 20 kr. pr månad för sin svärfader. Dessa och många liknande exempel visa, att underhåll af föräldrar ej kan kallas en frivillig försörjningsplikt. Denna tynger nog i ganska stor utsträckning på folkskolekåren, hvars medlemmar väl i allmänhet ej rekryteras ur de rika hemmen. Mången tröstar sig med att ålderdomspensioneringen snart skall genomföras att hjälp fås därifrån. Jag antar dock, att denna ej kommer att kunna utsträckas så långt, att den berör folkskollärarnas anhöriga. Om vi arbeta på att få införd en löneprincip, där hänsyn tages till försörjningsplikt, hvarför skola vi ej då försöka få denna princip så rättvis som möjligt från början. Ändringar af lagar, som en gång införts, kräva mycket arbete, det känna vi till från andra områden. Dessutom tages nu för tiden mycket mer hänsyn till de gamla än förr. Från juridisk synpunkt möter det, enligt hvad en jurist försäkrat mig, ej alls något formellt hinder att tolka familjeförsörjarbegreppet på ofvan antydda sätt. Min åsikt delas af flera lärarinnekretsar i landsorten.

De ogifta lärarna, som fordra högre lön än lärarinnorna, stödjade sitt kraf på den af Centralstyrelsen gjorda statistiken. Af denna tycks det framgå, att de ogifta lärarnas lefnadskostnader skulle ställa sig högre än lärarinnornas. Detta beror delvis på att endast ett fåtal lärarinnor lämnat uppgift, hvarför den statistiska beräkningen då ej blir så tillförlitlig, och vidare på att endast 38,4 % af lärarinnorna i uppgiften medräknat en tjänare, hvilket däremot 69,6 % af lärarna hafva gjort. Detta framhålles särskildt i det ofvan omnämnda häftet af Föreningen. Vidare påpekas där, att lärarinnorna i långt mindre utsträckning än lärarna hafva tillfälle till biförtjänster. Detta veta vi af erfarenhet. För lärarna utgöra biförtjänsterna i medeltal 269 kr., för lärarinnorna blott 61 kronor. Af detta framgår, att lärarinnorna måste bringa ner sina lefnadskostnader, sannolikt på bekostnad af både hälsa och krafter, hvilket ju äfven framgår af lärarinnornas högre sjuklighetsprocent. Alldeles säkert bidrager det att andligen tynga ner dem. Bristen på andlig rekreation genom resor, böcker o. d. minskar initiativförmågan. Just de ensamma lärarinnorna på landsbygden, hvilka ofta bo isolerade från andra människor och hvilka sällan ha tillfälle till umgänge med bildade personer, behöfva bättre än de gifta att under ferierna få företaga rekreationsresor. I städerna däremot, där större tillfälle till omväxling och rekreation gifves, äro lefnadskostnaderna så stora, så där få de försaka dessa möjligheter till förströelse för att få debet och kredit att gå ihop. En förbättrad ekonomisk ställning skulle därför alldeles säkert skänka lärarinnorna mera lifsglädje och arbetsmod.

Anna Ljungberg.

De gifta kvinnornas själfdeklaration.

Villkor för deras kommunala rösträtt.

Åter befinna vi oss midt i deklarationsmånaden, ty det namnet torde för oss, sena tiders barn, bäst karaktärisera februari, den gamla Göjemånaden. Det är då, som litet hvar har att för taxeringsnämnden uppgifva sina inkomster under det sist förflutna året. Skyldig att själfdeklarera är blott den, som har en inkomst af minst 800 kr., men berättigad att själfdeklarera är hvar och en som har någon inkomst alls. Och det är en kategori af medborgare, som bör under alla omständigheter själfdeklarera, nämligen de gifta kvinnor, som hafva förmögenhet eller inkomst, hvaröfver de äga att ensamma råda. Ännu för några år sedan var det den äkta mannen det tillkom att deklarerat både för sig och hustrun (i den förra bevillningsordningen föreskrefs t. o. m. uttryckligen att mannen skulle deklarerat för hustrun). Men mannens målsmanskap öfver hustrun inskränkes så småningom. En sådan inskränkning är den rätt att få egen debetsedel, som 1908 tillerkändes gift kvinna med inkomst, hvaröfver hon själf har att råda.

Egen debetsedel, hvarigenom hustruns inkomst beskattas skild från mannens, är af stor vikt, då den, förutsatt naturligtvis att skattebeloppet vederbörligen erlägges, skaffar hustrun 1) kommunal rösträtt, d. v. s. rätt att rösta å kommunal-, municipal- och kyrkostämmor (i stad vid val af stadsfullmäktige och å allmän rådstuga), vid val af kommunalnämnd och fattigvårdsstyrelse, kyrko- och skolråd m. m., och 2) valbarhet till nämnda uppdrag. Såsom bekant hafva icke så få gifta kvinnor på de senare två åren valts till stadsfullmäktige. Äfven i val af landstingsmän, som numer väljas på kommunalstämma och allmän rådstuga, äger den kommunalt röstberättigade gifta kvinnan rätt att deltaga, och då ledamöterna i riksdagens första kammare utses af landstingen och stadsfullmäktige i vissa städer, får hon sålunda indirekt inflytande på valen till ledamöter i nämnda kammare.

För att nu få egen debetsedel, det sesam öppna dig! som skaffar henne alla de ofvan uppräknade rättigheterna måste såsom nämnts den gifta kvinnan själf (och på särskild deklarationsblankett)* deklarerat för den inkomst, hvaröfver hon äger att ensam råda. Det vill säga för sådan fastighet eller inkomst af annan egendom 1) som hustrun på grund af äktenskapsförord själf förvaltar, 2) som genom gåfva eller testamente tillfallit hustrun med villkor att vara undantagen från mannens förvaltningsrätt, 3) som tillfallit hustrun efter vunnit boskillnad samt 4) inkomst, som hon förvärfvat genom eget arbete såsom lön, pension, arvode för särskildt uppdrag samt inkomst af rörelse eller yrke.

I den just i dessa dagar utkomna tredje omarbe-

*) Deklarationsformulär för gift kvinna kunna erhållas genom Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Drottninggatan 54, och Rösträttsbyrån Lästmakaregatan 6, Stockholm.

tade upplagan af Gustaf A. Aldéns lilla broschyr "Svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter" (pris 15 öre) förekommer följande tabell öfver den minimiinkomst hustrun behöfver hafva för att få rätt till egen debetsedel. Såsom framgår af tabellen, växlar denna minimiinkomst allt efter beloppet af makarnas sammanräknade inkomst, samt faller sig något olika i Stockholm mot de flesta andra orter:

Mannens och hustruns sammanräknade inkomst:	Hustruns minimiinkomst: I allmänhet:	I Stockholm:
500 kr.	100: — kr.	—
600 »	40: — »	—
700 »	28: — »	140: — kr.
800 »	22: 86 »	53: 54 »
900 »	20: — »	36: — »
1,000 »	18: 19 »	28: 58 »
1,100 »	16: 93 »	24: 45 »
1,200 »	13: 34 »	17: 15 »
1,300 »	13: — »	16: 25 »
1,400 »	12: 73 »	15: 56 »
1,500 »	12: 50 »	15: — »
1,600 »	12: 31 »	14: 55 »
1,700 »	12: 15 »	14: 17 »
1,800 » och därutöfver	10: — »	10: — »

Såsom man ser, är det ju i de flesta fall en ganska obetydlig inkomst, som den gifta kvinnan behöfver äga för att erhålla kommunal rösträtt och valbarhet.

Hvarken skatten eller det bevillningsfria afdraget, då sådant kan ifrågakomma, blir vare sig högre eller lägre, därför att makarna deklarerat hvar för sig. Mannens och hustruns inkomster sammanräknas, det bevillningsfria afdraget, då sådant förekommer, afdrages det sammanlagda beloppet, hvarefter makarnas gemensamma beskattningsbara inkomst fördelas på bägge makarna, i proportion till deras verkliga inkomst, hvarpå skatten beräknas på vanligt sätt.

Likaledes beräknas rösterna på vanligt sätt efter hvar deras inkomst, dock väl till märkandes att om hustruns inkomst understiger 500 kr. och förresten icke är större än de minimisiffror, som upptagits på ofvanstående tabell, hon dock har rätt till en röst, utan att därför mannens rösttotal minskas. För mindre bemedlade familjer medför sålunda hustruns deklARATION och egna debetsedel en ren röstvinst. Egendommeligt nog är detta äfven fallet, då mannens röster uppgår till 40 (numera maximum), då hustruns röster komma som ett plus. Har hustrun så stora inkomster, att de berättiga äfven henne till 40 röster, så disponera de bägge makarna tillsammans 80 röster, då i en annan familj med samma eller ändå större inkomster, men där mannen ensam förvaltar och deklarerar för boets samtliga inkomster, röstetalet icke får uppgå till mer än 40 röster.

Det finnes sålunda åtskilliga skäl för de gifta kvinnorna, att, då de så kunna, själfva deklarerat. Och vi hafva med dessa rader velat ännu en gång påminna dem om att de ej böra försumma tillfället att skaffa sig det inflytande dem tillkommer på kommunens angelägenheter. Genom att klokt och målmedvetet begagna de rättigheter de redan äga, visa de bäst att de äro förtjänta att få nya rättigheter och inflytande icke blott på det kommunala utan äfven på det politiska området.

M. C.

Birgitta-Skolans Sykurser

i Klädsömnad, Fransk llnnesömnad, Konstbroderi, Spetsösm och Knyppling. OBS! Rysk spetsknyppling i silfver o. guld. Lärarinnor: Fru Ebba Salwén. Upplysningar och prospekt i skolans lokaler, Regeringsgatan 19—21. Tel. Riks. N. 504. Allm. 152 35.

Föreståndarinnor:

ELISABETH GLANTZBERG. . . . . EMMY KYLANDER.

DAGNYS LÄSARE

böra gynna

DAGNYS ANNONSÖRER

Gerda Wallander utställer i Berlin.

GERDA WALLANDER.

Med anledning af en för den närmaste framtiden af fru Gerda Wallander planerad utställning i Berlin torde det kunna vara af intresse för Dagnys läsare att erfaras något om de medverkande orsakerna till den redan så uppskattade målarnans sena och plötsliga framträdande som skapande konstnär.

Gerda Wallander eller "Mufftis" — den lilla sällskapsapan från Vänskapsöarna —, som hon såsom barn på skämt kallades till följd af sitt glada lynne och sällskapliga, vänliga väsen, visade tidigt anlag för teckning och målning. Också fick hon som helt ung så att säga inandas en konstnärlig atmosfär, dels hos sin farbroder professor J. W. Wallander, dels i hemmet, där skulptören I. Fallstedt en längre tid vistades. Af sin farbroder omhuldades hon på bästa sätt och var alltid en gärna sedd gäst i hans ateljé. Vid tolf års ålder kom hon in i Slöjdskolan, som då ansågs som en förskola till Målarakademien, och efter fleråriga studier där blef hon intagen som elev i Akademien för de fria konsterna. Hon fick där till kamrat sin kusin Alf Wallander, hvilken senare blef hennes make.

Nu blef det grundliga studier i anatomi och efter modell, täflingar om pris m. m., men ingenting målade hon så gärna som naturstämningar. Den poetiska, fina uppfattning af naturen, som utmärker hennes landskapsafflor, röjde sig redan då i hennes förtjusande motiv från Ornön, en plats där hon brukade vistas om somrarna.

Emellertid utställde hon aldrig något för allmänheten, och när hon sedan ingått giftermål med sin kusin, tog makans och snart därefter moderns plikter henne så i anspråk, att det konstnärliga arbetet fick hvila.

Det blef en lång hvila — en hvila för många år. Hon var mycket upptagen dels i sitt hem, dels af sina sällskapsplikter, hon deltog nämligen mycket i sällskapslifvet, och i hemmet mottogs en mängd konstnärer, däribland prins Eugen, som fortfarande ofta gästar det Wallanderska hemmet på Stocksund.

Den villa, som artistparet där låtit uppföra åt sig, är inredd med utsökt smak, och hvar man ser stöter man på ett konstföremål af den enes eller den andres hand. Tyget till salongsmöbelen är af orangevärdigt siden, väfdt i fjärilmönster efter Alf Wallanders ritning, salskronan gjuten efter hans modell, stolarna klädda med gobeläng, väfd af fru Wallander, etc. etc. Villan ligger på en höjd i skogen och har en härlig utsikt ända utåt Värtan, och man trifs godt därute.

Emellertid blef fru Wallander klen till sin hälsa och måste en tid begagna sig af hypnotism.

Det var under hypnosens inverkan, som hon på nytt började återtaga sitt konstnärliga arbete. Hon målade det ena motivet efter det andra från Stockholm, och sedan hon under sommaren återkommit tillbaka till sitt kära Ornö, där hon snart fick igen hälsa och krafter, arbetade hon så flitigt, att hon på hösten kunde göra en utställning af sina afflor i Konstnärsklubbens lokal i Stockholm. Vi minnas därifrån med förkärlek den lilla solbelysta interiören "Mormors vrå", naturmotiven "Spöken i skogen", m. fl.

Såväl af publik som kritik fick hon lifligt erkännande, och denna utställning har nu efterföljts af andra, i Malmö och Helsingfors. Öfverallt har hon fått mottaga loford af kritiken, som närmast förvånar sig öfver att med ens finna en fullmogen konstnär, om hvilken man ej förut hört talas. Ingen anar, att gnistan så längre slumrat utan att få bryta ut i låga, och det allmänna antagandet är naturligtvis att hon arbetat på egen hand, ehuru hon ej framträdde för publiken.

Nu arbetar hon med lif och lust i sin konst och är just i färd med att förbereda sig till det stora slaget, utställningen hos Schulte i Berlin.

Härtill har hon bl. a. valt motiv från Riddarholmen, den gamla pittoreska del af Stockholm, som främlingar intressera sig så mycket för.

Vi önska henne af hjärtat ett varmt lycka till!

Ada Fallstedt.

Från utlandet.

I Oldenburg har den församlade landtdagen med 22 röster mot 19 antagit ett af det frisinnade partiet framlagdt förslag om kommunal rösträtt åt alla kvinnor som fyllt 24 år. Regeringen lär ha ställt sig afvisande mot förslaget.

Från England meddelas att vid "Oberoende arbetarepartiets" stora kongress, som nyligen hållits i Birmingham, fattades på förslag af ordföranden, parlamentsledamoten Henderson, följande resolution:

"Kongressen anser i öfverensstämmelse med förutfattade beslut, att alla myndiga män och kvinnor böra innefattas i den proposition regeringen ämnar framlägga angående utsträckt rösträtt till parlamentet. Kongressen fordrar vidare, att partigruppen i parlamentet klargör att hvarje förslag, som icke innefattar äfven kvinnor, är oantagligt för partiet."

Under rubriken "Tidens tecken" skrives från England: "Standards präktiga föredöme att dagligen ägna en spalt åt kvinnofrågor har blifvit föremål för det uppriktigaste af allt smicker — efterföljden. Earlbournes Gazette, bland andra, förkunnar för sina läsare att den hädanefter regelbundet kommer att sysselsätta sig med kvinnornas politiska och sociala arbete i afdelningen "Kvinnans sfär"; och Methodist Times, som inser att man icke fäst nog vikt vid frågans religiösa innebörd, har ordnat det så, att tidningen hvarannan vecka lämnar utrymme åt specialartiklar angående K. P. R. och hvarannan åt korrespondenser i saken. Mrs Millicent Fawcett skall bidra med den första artikeln.

Ett 25-årsjubileum.

Tjugufem år som kvinnotidningsredaktör — det är en lång tid af arbete, svårigheter och strid att se tillbaka på, och få äro väl de, som kunna göra det. Gina Krog har hunnit dit. I år, nu i februari månad, är det tjugufem år sedan de två första häftena af de norska kvinnornas egen tidning, Nylænde, kommo ut, då som nu med Gina Krog som redaktör. Det är under skiftande öden hon ledt det maktpåliggande arbetet att redigera kvinnornas eget pressorgan; Nylænde har därunder från att hafva varit Norsk Kvindesagforenings tidsskrift öfvertagits af fröken Krog själf. Med den största energi har hon hållit den uppe trots svåra ekonomiska förhållanden. (Det är som bekant ingen lätt sak att få en kvinnotidning att gå, eriarenheterna tyckas vara desamma i alla länder.)

Som Dagny i nr 46, år 1908, lämnat en utförlig redogörelse för Nylænde och dess redaktör, hennes svårigheter med tidningen och hennes oförtröttade, energiska arbete, vilja vi ej här uppehålla oss därvid. Däremot vilja vi dröja vid den ståtliga fest, som nyligen gått af stapeln i Kristiania för att fira Gina Krog. Festen ägde rum på Grand Hôtel, och öfver 400 personer voro närvarande. Från en mängd frånvarande, såväl inom som utom landet, däribland från Norges drottning, anlände telegrafiska hälsningar.

Om den vackra festen skriver tidningen Urd:

”Midt i den glada festskaran gick Gina Krog, ståtlig och vacker, en förartyp, som all världens kvinnor kunna afundas oss.

Efter en kort supé kom det egentliga festprogrammet. Mellan uppställda kolonner fördes hedersgästen in i den strålände rokokosalen på Grand. Vid en balustrad af jättestora solrosor, kvinnosakens emblem, där G. K. lyste i transparang, stodo åttio hvitklädda kvinnliga studentsångare, som intonerade ’Vi kommer, vi kommer, de ubrukte kræfter’ — —. Det var kvinnornas sång i kantaten ’Lyset’, som här ljöd, medan samtidigt rosor, nejlikor och syrener regnade ned öfver Gina Krog allt efter som hon gick fram genom lederna.

Många varmt kända ord blefvo sagda, först af hennes trogna stridskamrat, fru Blehr, vidare af dr Marie Kjölseth, redaktör Haakon Löken, dr Kristine Bonnevie och fru Betzy Kjeldsberg. Och alltjämt ljöd det vackra ’kvinnornas hurra’ (sjunget trestämmigt).

Så kom turen till Gina Krog själf. Man förstod att all denna hyllning hade slagit an djupa hjärtesträngar hos henne. Stämman var så innerligt vek när hon tackade och sade: och tänk, jag som så ofta har känt mig ensam.

Hon var glad att denna fest icke var en afskedsfest; tvärtom, den skulle elda till fortsatt arbete. På sitt kloka och vinnande sätt drog hon i stora drag upp linjerna för detsamma. Hon nämnde om kvinnornas ekonomiska frigörelse, bättre lönevillkor, rättvis värdering af den gifta kvinnans arbete, arbetet för det uppväxande släktet och för freden.”

Festen hade afslutats med några ståtliga musiknummer.

Selma Lagerlöf i Finland.

Helsingfors är i feststämning och det började hvarken vid vår världsberömda diktarinns ankomst eller på Runebergsdagen. Redan långt förut hade kvinnlig intelligens och uppfinningsförmåga gått i elden och gjort upp planer att värdigt fira den lycka det är att äga tidehvarfets största kvinnliga ryktbarhet inom diktarekonstens område som gäst här i landet. Och skulle icke detta ge hvardagslivets id en glans, som alltmer eggade denna vackra äflan kvinnorna emellan?

Under de senaste veckorna har säkerligen intet namn gått oftare öfver människornas läppar här i Finland än Selma Lagerlöfs, och detta icke bara inom hufvudstadens hank och stör utan ute i den vida, nu skimrande hvita landsbygden, där hennes tåg skulle gå fram och stanna vid de väl eljest, i synnerhet midt i vintern, ej så synnerligen lifliga hållplatserna.

I Åbo, dit ångbåten ankom mycket senare än annars på grund af ishinder, intog vår stora landsmaninna midtag med uppvaktande damer ur stadens svenska kvinnoförening, och ute på landet hade hon senare den glädjen att se sig hyllad af småflickor med blommor, hvilka stämde upp sina unga röster och började sjunga till hennes ära. Man berättar att detta roade henne mer än något annat, och då hon frågade en liten medlem i någon af dessa flickkörer hvad hon hette, skrek tösens upprörda stämma: ”Mina”! med en kläm och en hänförelse, som om den lilla inlagt hela sin känsla i detta öfver all beskrifning lyckliga att hon och ingen annan fått ropa sitt namn så att det hördes af vår och alla tiders största sagoförtäljerska.

Hvilket minne blir det icke för flickebarnet... Jag kommer så väl ihåg, när jag inte var större än hon och fick en nick af ingen mindre än för detta kejsarprinsen af Frankrike, då denne for förbi Säfsjö i Småland på sin resa upp till Stockholm en sommar. Intet var jämförligt med min lycka. Det fanns knappt en björk vid gården, som undgick att få ett ”N” inristadt i barken, där några stjätkar af ”te-ärenpris”, fästade under bokstafven med en knappnål, talade sitt eget stumma språk om min tacksamhet att ha fått se en af denna världens stora och att ha blifvit sedd af honom. Bland alla dem jag kände hade ingen upplefvat något så öfverväldigande. Och om jag bortser från hvad allt detta möjligen innebar af halft omedvetet svärmeri för det manliga, är lilla Mina i Finland säkert ännu sällare och stoltare än jag. Ty hvad är en kejsarprins mot Selma Lagerlöf?

Här i Helsingfors väntade en väldig skara på hennes tåg, som skulle komma half fem på söndageftermiddagen och blef fördröjd till öfver elfva på kvällen, och dagen därpå fylldes Universitetets högtidssal, där hon skulle hålla sitt föredrag, af en festklädd publik, festklädd icke endast till det yttre. Öfver ansiktena hvilade denna förväntningarnas glädje, som endast hör de stora ögonblicken till, och när hon kom, vår världsberömda diktarinna, klädd i släpande grå silkesdräkt och med en lätt,

hvit spetsschal öfver axlarna, reste sig alla, där hon gick fram, som af en bjudande inre nödvändighet.

Med det mest rogifvande lugn skakade hon spetsschalen från skuldrorna, ordnade sitt manuskript och beredde sig att tala med sin klara, melodiska stämma. Jag måste tänka på sorlandet af en springbrunn i skymningen, så stilla och vackert var det, men detta mitt intryck af att höra något bortom det jag hörde hindrade mig naturligtvis icke att följa med föredraget. Tvärtom. Det blef bara roligare så. Och alltifrån de första orden visade min ryktbara landsmaninna ett nytt drag af sin enastående begåfning — humor.

I en följd af vändningar och uppslag fulla af glans och glädtighet och burna af det vackraste förstående gaf hon en utomordentligt lefvande bild af skalden Tavaststjerna och hans sista diktning. Och hela framställningen var så enkel att man glömde den stora publiken och ibland nästan tyckte sig sitta midt i en mindre förtrolig krets och lyssna till Selma Lagerlöf. Hvad detta ägde af tjusning skall nog aldrig glömmas af åhörarna, och när Sveriges snillrika skaldinna steg ned från katedern och lämnade högtidssalen, hälsades hon som en drottning af en publik, hvilken reste sig där hon skred fram.

Vid den stora middag för 200 personer, som sedan gafs i Societetshuset, talade baron v. Willebrand till festens föremål i ordalag, som icke kunde varit starkare om han vändt sig till Esaias Tegnér eller till Victor Hugo. Aldrig har en medlem af vårt kön mottagit en dylik hyllning före "Jerusalems" författarinna, och detta var en stund af oförgätlig glädje för den ibland åhörarna, som fick lyssna därtill i den dubbla egenskapen af kvinna och svenska. Talaren räknade Selma Lagerlöfs snille till de mycket få, som omspanna seklerna och världen, och hon hade tårar — icke i ögonen men i sin stämma — då hon steg upp och besvarade skålen så som endast hon kunde göra det.

Hvad mig själf beträffar, hade jag återigen, om det tillåtes mig att säga det i detta sammanhang, ett ögonblick icke af frånvaro men af lyssnande bortom lyssnandet. Ty allt under det icke ett ord af allt det glansfulla jag hörde gick förloradt, tänkte jag på en herre bland mina ungdomsbekanta, som brukade säga, att kvinna och snille voro två oförenliga begrepp. (Detta kanhända för att trösta sig öfver att han själf gått miste om denna gudagåfva.) Då jag hörde honom tala så där, kom jag alltid fram med min dyrkade Saïfo, hvilken, efter hvad jag lärt på skolbänken åtminstone, väl måste anses som ett undantag ifrån denna hans regel, som bara ville skära allt öfver en kam. Och så ung jag var — det är längesedan — sade jag, att hvad som skrivits af en del kvinnor säkerligen skulle ansetts bära geniets märke, ifall de bara varit män... Det erkände han kanske också i sitt stilla sinne, ty utan omdöme var han icke, fast han delade den bland herrar så allmänna svagheten att tillbe det manliga ingeniet och icke se något annat än det.

För öfrigt orkar jag knappt tala om allt detta nu längre. Det blir så en gång för alla upplinjeradt, så trångt och så smått, detta stränga särskiljande af körens

begåfning, och lifvet går sin egen väg utan att fråga stort efter alla noga utprickade gränser. Men allt ifrån den tid långt före Kristus, då judarnas förfärliga fari-séer förklarade sig hellre vilja kasta böckerna på elden än tillåta att de lästes af kvinnor, har mänsklighetens täckare hälft icke varit bortskämd, och Selma Lagerlöf har kommit som en gåiva från himmelen först och främst till svenskorna och så till våra medsystrar öfverallt där man kan tala om en civilisation.

Hur stolta kunna vi icke vara öfver henne och hur tacksamma... Alla kvinnoföreningar här i staden täfla om att se henne som sin gäst, men det skulle föra för långt att ingå på enskildheterna i den storslagna och vackra hyllning Finland och dess folk skänker vår stora diktarinna. Hon gör sin Eriksgata som en drottning i andens rike och våra egna själar bli blott större och ljusare däraf.

Helsingfors den 8 februari 1912.

Jane Gernandt Claine.

Films

— med text och utan —

IV.

"Lilla mirran, sötnosen, så mjuk som silke, lilla Madame, mum... mum... hvad hon är rar"... fru Bellman stryker den läckertfödda grågula Madames päls med den lenaste ömhet och ser in i de aflånga gula pupillerna med en hypnotiserads envisa blick. Madame spinner, lyfter ena tassan i luften ett lojt tag, visar sin lilla taggiga tunga och kryper därpå ihop i en rundel och ligger som en syklump på fönsterbordet midt i solskenet vid den ljusa, vackra Lindgatan.

Fru Bellmans tant kommer in i rummet och frågar spändt om Madame tröstat sig.

"Jag vet inte, men så orolig som i går är hon inte, det är säkert."

"Jaja, att mista sitt barn"... tanten ser djupt uppörd ut.

"Så oändligt fin som lilla Togo var"... fru Bellmans röst bryts af snyftningar. "Hade han inte sitt blåa halsband på sig i går?"

"Om han hade det! Naturligtvis, och jag hade honom med mig i muffen på middagspromenaden som vanligt, jag hade hans lilla klädeskappa på armen, ifall det skulle vara kallt."

"Det var ju nordlig vind i går?"

"Men då hade jag redan kommit hem med Togo. Madame och han lågo i hvar sitt soffhörn härinne, då vi gick till supén hos Kjellmans. Lotten säger, att både Madame och Togo lågo i sina korgar, då hon ordnade våra rum för natten. Men då jag kom hem, satt ju Madame i korridoren utanför min dörr och skrek, och jag trodde, att Togo som vanligt var inne hos mig."

"Du skall få se, att Togo är och förblir borta."

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$, och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

Plats som lärarinna i sömnad

vid Husmodersskola eller som föreståndarinna vid Klädningsateljé, önskas till våren eller framdeles af fullt kunnig med mångårig praktik i yrket. Bästa ref. Svar emotses tacksamt till "J.", Sv. Dagbl. Exp., Stockholm, f. v. b.

Husföreståndarinna

söker plats till respektabelt hem, där husmoder saknas. Den sökande är en 30-årig, bättre landtbrukaredotter, fullt kompetent i ett hems skötande samt något musikalisk. Svar under signatur "God plats", Skeninge p. r.

BILDAD TYSKA önskar anställning i Stockholm eller dess närhet som sällskap eller för större barn. Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, Stockholm.

I godt hem

sökes plats af bildad, enkel hushålls- eller matlagning flicka, kunnig i matlagning, bakning, husliga bestyr. Goda rek. Svar: "Husmoderns dugliga hjälp", Sv. Telegrambyrå, Stockholm.

Såsom familjemedlem

önskar instundande mars bättre flicka kunnig i matlagning plats i familj där jungfru finnes. Lön önskvärd. Svar till "Pålitlig", Strömsund, p. r.

Flicka

önskar mot fritt vivre plats i Kindergarten, barnkrubba eller barnhem. Tacksam för svar till "E. H.", Örberga, Arneberga.

Plats att gå frun tillhanda

önskar 19 års bättre flicka snarast möjligt. Svar till "Huslig", Seffle, p. r.

ANNONSERA I DAGNY.

Ung flicka

önskar plats i bättre familj såsom husmoders hjälp. Äger vana vid husliga sysslor samt är kunnig i handarbete. Är villig, om så fördras, betala något. Svar till "19 å 20", Luleå, p. r.

UNG FLICKA, som genomgått en kurs i bokhålleriskola, önskar plats på kontor eller som tekniskt biträde å apotek. Svar till "Vera", Mariestad, p. r.

Ung flicka,

— 19 år — som genomgått 8-kl. elementarläroverk och hushållsskola, önskar komma i god familj, gärna å större egendom, för att vidare praktisera i hushållet. Ref. lämnas. Ben. svar till "Fritt vivre" Sv. Telegramb., Örebro.

Plats såsom värdinna

eller att förestå skolhushåll önskas af därtill kompetent person, som kan förete goda betyg från förut innehafd plats. Goda referenser. Svar till "Medelålders", Borås p. r.

Elementarbildad Flicka

önskar plats i mindre familj att läsa med minderårig samt för öfrigt deltaga i sömnad och inom ett hem förekommande göromål. Svar snarast möjligt under adr. "Värmlandsska", p. r. Svartå.

En ung flicka,

som i flera år tjänstgjort å postkontor, önskar till våren plats som skrifbiträde i tjänstemannafamilj (helst i Stockholm). Deltager gärna i husliga göromål och handarbete. Svar emotses tacksamt till "Värmland 1912", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Plats å kontor,

som elev eller annan lämplig selsättning önskas med snaraste af yngre dam, som genomgått 8 kl. läroverk, kurs vid handelsskola, samt genom vistelse i England förvärfvat goda kunskaper i engelska. Tacksam för plats, äfven utan aflöning första tiden. Utbedes svar till "Stenograf", Örebro, p. r.

Barnsköterska,

utgången från Göteborgs privata förlossningshem önskar plats eller skötning på längre eller kortare tid. Referenser på begäran. Svar till "E. M.", Trollhättan p. r.

Som sällskap och hjälp

önskar ung flicka plats. Svar till "L.", Tällång, p. r.

En gladlynt bättre flicka,

kunnig i skrifgöromål, musik, äfven i handarbete, önskar plats i familj som hjälp. Svar till "Maria", Ljungby, p. r.

En 22 års bildad flicka önskar plats den 1:sta eller senast den 15 mars som hushållsbiträde eller ock i bättre familj att gå frun tillhanda. Helst i stad. Har genomgått hushållsskola. Svar till "Familjemedlem A. B.", Johannesfors.

Ung bildad flicka

af god familj önskar som hjälp och sällskap komma i fint och godt hem. Skicklig i alla slags handarbeten, väfnad m. m. Svar till "F. T. 1912", under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Bildad, ung flicka

med behagligt sätt och utseende önskar plats i fin och god familj som sällskap och hjälp. Svar till "Duglig och arbetsam" under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Såsom skrifbiträde

hos ämbets- eller tjänsteman önskar ung flicka plats. Tre års vana vid lämsmansgöromål. Utm. betyg. Svar till "Karin 85", Fagerås, p. r.

Plats

att förestå hemmet hos bildad ungeherre eller änkling önskas nu genast af bildad medelålders flicka, som förut innehaft dylik plats. Goda ref. och betyg. Tacksam för svar till "Februari 1912", Motala.

BILDAD flicka önskar plats att sköta hushållet för (äldre) dam, helst vegetarian. Svar till "Vega", Nyköping, p. r.

LEDIGA PLATSER.

ENKEL OCH ANSPRÅKSLÖS
Elementarbildad flicka, van att undervisa, erhåller plats i tjänstemannafamilj. Svar med rek., foto., lönepret. m. m. torde sändas till "Elementarbildad" under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

ANSPRÅKSLÖS lärarinna, kompetent att undervisa två flickor som skola söka inträde i V klass, får plats genast. Ref. och pretentioner torde uppgifvas. S. L. Johanson, Skölvvene.

EN hurtig, glad och förständig 20-25-årig flicka från godt hem, van vid arbete och ordning och som verkliga kan och vill utföra inom ett hem förekommande sysslor, får plats som fruns hjälpredda i mindre familj i Skellefteå. Svar med referenser och löneanspråk torde insändas till "Helst musikalisk", Sv. Telegrambyråns Annonnsafdelning, Sthlm f. v. b.

FÖR EN SNÄLL och ordentlig flicka finnes plats till värflyttningen i Stockholms närhet såsom sköterska för två flickor, 5 och 2 år gamla. Den sökande bör vara sykunnig, samt kunna lämna de bästa rekommendationer. God lön. Svar till Häradschefen Abenius, Karduanmakaregatan 4, Stockholm.

Plats som biträdande slöjdlärlarinna
vid Blekinge läns kvinnliga folkhögskola i Ronneby är till ansökan ledig. Lön för tjänstgöringstiden 20 april-1 aug. i ett för allt 300 kr. Utom kompetens i slöjdundervisningen, hufvudsakligast sömnad och knyppling, äfven önskvärdt att sökanden genomgått lekkurs å Nääs äfvensom att hon kan något biträda med undervisning i svenska eller annat skolämne. Ansökningar, åtföljda af betygsskrifter, böra innan den 1 mars vara inlämnade till Styrelsen under adr. Ronneby.

Hushållerskeplatsen

vid länslasarettet i Sundsvall kungöres härmed till ansökan ledig. Lönen utgör 500 kronor pr år och allt fritt jämte eget rum. Tillträdet sker den 1 instundande april.

Kompetenta sökande som äro fullständigt hemma i både enklare och finare matlagning, bakning, saltning och syltning samt van vid utportionering, torde, med bifogande af frejdebetyg och andra rekommendationer, före den 1 Mars detta år insända sina ansökningar till undertecknad, som äfven lämna vidare upplysningar.

Sökande som förut innehaft dylik anställning å lasarett äger företräde. Sundsvall den 24 januari 1912.

John Wahlgren,
T. f. syssloman.

Föreståndarinnebefattningen

vid det af H. K. H. Prinsessan Eugenie stiftade barnhem å Fridtorp, (ca 6 km. från Visby, med beslutad järnvägsförbindelse dit) är ledig, att tillträdas den 1 april 1912.

I barnhemmet äro intagna flickor och gossar till ett antal af sammanlagt 25. Där är äfven anordnad fullständig folkskola, vid hvilken ordinarie lärarinna samt slöjdlärlarinna och slöjdlärare äro anställda.

Sökande till den nu lediga befattningen skall vara fullt kompetent att förestå en dylik plats, hvartill hörer att ordna och leda hushållet och barnhemmets ekonomi samt särskildt att med allvar och kärlek öfva tillsyn öfver barnen. Sökande bör äga god hälsa och hafva någon kändedom om enklare bokföring. Önskligt är, att hon förut innehaft plats vid snarliknande anstalt.

Föreståndarinnan erhåller fri bostad med eldning och lyse, fri kost och tvätt, samt i kontant årlig lön 600 kronor, med tre ålderstillägg, hvartdera å 50 kronor, att efter resp. 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring utgå från och med det näst därpå följande kalenderåret. Vid uppnådda 60 lefnadsår äger hon, därest hon tjänstgjort under minst 25 år till styrelsens belåtenhet, vid afgang ur tjänsten erhålla en årlig pension af 500 kronor; kan eventuellt beredas någon pension redan vid uppnådda 55 lefnadsår.

Ansökningar, ställda till barnhemmets styrelse, åtföljda af ålders-, frejd- och läkarebetyg samt i öfrigt sådana intyg, hvarmed sökande vilja styrka sin kompetens och lämplighet för befattningen, skola inom februari månads utgång insändas till Landskamreraren Oscar Melin, adress: Visby.

Föreståndarinna

för Vissefjärda ålderdomshem sökes. Sökande bör vara diakonissa eller församlingssyster eller ock besitta motsvarande praktisk utbildning samt vara skickad att taga ledningen af hemmets alla inre angelägenheter. Tillträde genast eller senare efter öfverenskommelse. Ålderdomshemmet, som är nyuppfördt med nutida bekvämligheter, har omkring 40 hjon. Svar med de rekommendationer sökande önskar framlägga samt uppgift om ålder och lönepretentioner, torde insändas till disponenten John Forsman, Emmaboda, som ock lämnar närmare upplysningar.

Vid Sätters hospital

finnas platser lediga för en bitr. förestånderska och tvänne öfverköterskor. Lön för den förra 600 kr., för de senare 500 kr. Närmare underrättelser meddelas af öfverläkaren, Hospitalet, Säter.

EN UNG, stadgad flicka erhåller genast plats som lärarinna för en 10-åring i II kl. kurs och musik. Svar med foto., lönepr. och ref. till Kronolänsman Elmquist, Vickleby, Öland.

Ung, frisk, bildad anspråkslös flicka

från godt hem, något kunnig i sömnad, matlagning och handarbeten, villig att under husmoders ledning deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål, erhåller plats i läkarefamilj i Örebro 1 Mars. Svar med fotografi, referenser och löneanspråk sändes till "Familjemedlem", Örebro Antikvariat, Örebro.

Kassörska och Bokförerska

erhåller plats i manufakturaffär i landsortsstad. Sökanden bör hafva vana handhafva kassa. Bokföring, något korrespondens samt räkna säkert.

Ansökan åtföljd af rekommendationer, fotografi och ungefärliga lönepretentioner, torde insändas märkt "Kompetent Kassörska och Bokförerska" under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

Sjuksköterska.

Förenade sjuksköterske- och föreståndarinnetjänsten i Vaxholms sjukstuga ledig att tillträda i början af mars. Kontant lön: 1,200 kr., med skyldighet att själf aflöna köksbiträde samt att utspisa patienterna mot 75 öre pr patient och underhållsdag. Sökes hos Doktor W. Lindblom, Vaxholm.

Sjuksköterskeplatsen

vid Sala stads fattiggård Nystrand är ledig att tillträda den 1 inst. mars med en kontant årlig lön af 300 kr. jämte fritt vivre. Någon vana vid sinnessjukvård önskvärd. Ansökan, åtföljd af betyg om kompetens, insändes före den 15 febr. till Rådman J. Näsmark, Sala.

Plats som biträdande slöjdlärlarinna

vid Blekinge läns kvinnliga folkhögskola i Ronneby är till ansökan ledig. Lön för tjänstgöringstiden 20 april-1 aug. i ett för allt 300 kr. Utom kompetens i slöjdundervisning, hufvudsakligast linnesömnad och knyppling, äfven önskvärdt, att sökanden genomgått lekkurs å Nääs, äfvensom att hon kan något biträda i undervisning i svenska eller annat skolämne. Ansökningar, åtföljda af betygsskrifter, böra innan den 1 mars vara inlämnade till styrelsen under adress Ronneby.

Hushållerskeplatsen

vid länslasarettet i Sundsvall kungöres härmed till ansökan ledig. Lönen utgör 500 kronor pr år och allt fritt jämte eget rum. Tillträdet sker den 1 instundande april.

Kompetente sökande, som äro fullständigt hemma i både enklare och finare matlagning, bakning, saltning och syltning samt van vid utportionering, torde, med bifogande af frejdebetyg och andra rekommendationer, före den 1 mars detta år insända sina ansökningar till undertecknad, som äfven lämna vidare upplysningar.

Sökande som förut innehaft dylik anställning å lasarett äger företräde. Sundsvall den 24 januari 1912.

John Wahlgren,
T. f. syssloman.

Barnfröken,

kunnig i meddelande af sjukgymnastik, erhåller plats i ämbetsmannafamilj i mindre stad i närheten af Stockholm. Svar till "I. V.", adr. Köping.

Medelålders husmodershjäl

önskas nu genast i större landsortsstad i Stockholms närhet, för att, under husmoders sjukdom, med en tjänarinnas hjälp, svara för hem och barn. Svar med referenser och ålderdomsuppgift märkt "Allt i allo" under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b. Ingen göre sig besvär som ej behöfver anställning och vet sig kunna fylla betingelserna.

Lärarinna vid folkhögskola.

Vid Västernorrlands läns folkhögskola i Älsta (Medelpad) är plats ledig för lärarinna under instundande sommarkurs för kvinnor. Undervisningstid maj-augusti (4 mån.). Undervisning i väfnad och i några teoretiska ämnen (hvarom öfverenskommes) samt om möjligt i sång, gymnastik och leköfningar. Lön 400 kr. jämte fri möbl. bostad under skoltiden. Ansökningar, ställda till styrelsen, böra före den 1 mars vara insända till **Rektor A. Nordgren** (adr. Fränsta), som ock meddelar upplysningar.

GYNNA ALLTID DAGNYS

ANNONSÖRER!

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition
Kapitalräkning } $4\frac{1}{2}$ %

Sparkasse-
räkning } 4 %

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
Sturegatan 32,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

OBS.! Fredrika OBS.!

Bremer-Förbundets

Platsförmedling

Adr. Drottninggatan 54,

Allm. tel. 48 16. Riks tel. 27 62.

Å Fredrika Bremer-Förbundet
finnas anmälda lektionsgivare, in-
och utländska, hushållsbiträden af
olika slag, barnfröknar, kontorsbi-
träden, gymnaster m. m.

Mottagningstid kl. 12-4.

Special-Soja.

Yppersta säs, till sop-
por, kött, vildt,
fisk, m. m.

Tillverkad efter japansk
metod

Kontr.: Prof. Lagerhelm.
Försäljes hos Herr
Specer- och Viktualie-
handlande.

A.-B. Th. Winborg & Co,
Stockholm.

Kungl. Hofleverantör

Guldmedalj för utmärkt god
Soja, Ättika, Senap och Säser,
samt som uppmantran för fram-
gångsrik täflan med utlandet.

Wiréns utsökta PARFYMER, eleganta damers förtjusning.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) Kgl. Hoflev.
21 Lilla Vattugatan 2! - - - Stockholm.

**Gynna Dagnys
annonsörer!**

Lektioner i Linnesömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.
KARIN EGNÉR, Stockholm.
Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.
EVA EGNÉR, Malmö.
Fersens väg 2. Tel. 4490, ev. 4083.

Astrid Wittborn

Manicure, Pedicure,
Hygienisk ansiktsbehandling.
BRÄHEGAT. 6, 2 tr. R. T. 12359. A. 197 16

**Åberopa alltid
annonserna i DAGNY!**

DE UNGAS TIDNING

utkommer under år 1912 med sin
trettonde årgång

24 nummer
ärligen,
2 gånger i
månaden,
rikt
illustrerade

Hufvudnumret:

346 sidor

BILAGAN 124 sidor.

EXTRA BILAGA:
»IN I GUDS ORD»,
32 sidor.

Alltså cirka 500
sidor.

Tre specialnummer:

HELIG VÅR, för
konfirmationstiden.

PÅ VAKT, för de
värnpliktiga.

JULOTTAN. De
Ungas Förbunds
Jultidning.

Redaktion:

Pastor EFR. RANG
och Direktör K. J.
AHLBERG med bi-
tråde af flera för-
fattare och ung-
domens vänner.

INNEHÅLLER väckande och vägledande artiklar, lifsbilder, berättelser. Från missionsfälten. Ur historien. Dikter. Från den kristliga ungdomsverksamheten. Frågor och svar. Pristävlingar m. m.
Prenumeration på posten kr. 1,80. Direkt från Exp. kr. 1,25, när minst 20 ex. tagas. Kr. 1,50 pr ex. när minst 3 ex. tagas. Hvert 11:te ex. gratis.
Prenumerera! Samla prenumeranter! 22 ex. 25 kr., 11 ex. 15 kr.

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlags- Exp., Sthlm.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m.
Muntliga och skriftliga
upplysningar genom
**Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,**
54 Drottninggatan.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

- Th. af Callerholm †. Af Ellen Kleman.
- Statens kvinnliga biträden i motioner och inför stats-
utskottet. Af G. T—ll.
- Folkskollärarnas lönefråga. Af Anna Ljungberg.
- De gifta kvinnornas själfdeklaration. Af M. C.
- Böra icke kvinnorna resa en staty åt Fredrika Bremer?
Af Elpis.
- Gerda Wallander utställer i Berlin. Af Ada Fallstedt.
- Utländt.
- Ett 25-årsjubileum.
- Selma Lagerlöf i Finland. Af Jane Gernandt-Claine.
- Films IV. Af Metta Greger.
- Från allmänheten.
- Insänd litteratur.
- Notiser.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**